



# ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

01 лютого 2019 року

м. Київ

## Р І Ш Е Н Н Я № 152/вс-19

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі колегії:

головуючого - Устименко В.Є.,

членів Комісії: Луцюка П.С., Шилової Т.С.,

розглянувши питання про проведення співбесіди за результатами дослідження досьє кандидата Євсікова Олексія Олександровича на зайняття вакантної посади судді Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду у межах процедури конкурсу, оголошеного Вищою кваліфікаційною комісією суддів України 02 серпня 2018 року,

встановила:

Рішенням Комісії від 02 серпня 2018 року № 185/зп-18 оголошено конкурс на зайняття 78 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду, зокрема 16 посад у Касаційному господарському суді.

Євсіков Олексій Олександрович 12 вересня 2018 року звернувся до Комісії із заявою про проведення стосовно нього кваліфікаційного оцінювання для підтвердження здатності здійснювати правосуддя в Касаційному господарському суді у складі Верховного Суду.

Комісією 08 жовтня 2018 року ухвалено рішення № 78/вс-18, зокрема, про допуск Євсікова О.О. до проходження кваліфікаційного оцінювання для участі у конкурсі на посади суддів Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду.

Рішенням Комісії від 18 жовтня 2018 року № 231/зп-18 призначено кваліфікаційне оцінювання у межах конкурсу на зайняття 16 вакантних посад суддів Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду 21 кандидата, зокрема Євсікова О.О.

Положеннями статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон) закріплено, що кваліфікаційне оцінювання проводиться Вищою кваліфікаційною комісією суддів України з метою визначення здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді за визначеними критеріями. Такими критеріями є: компетентність (професійна, особиста, соціальна), професійна етика та добросовісність.

Євсіков О.О. 12 листопада 2018 року склав анонімне письмове тестування, за результатами якого набрав 87 балів. Згідно з рішенням Комісії від 13 листопада 2018 року № 257/зп-18 його допущено до виконання практичного завдання під час іспиту в межах кваліфікаційного оцінювання кандидатів на зайняття вакантних посад суддів Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду.

За результатами виконаного 14 листопада 2018 року практичного завдання кандидат набрав 82,5 бала. Згідно з рішенням Комісії від 20 грудня 2018 року № 322/зп-18 його допущено до другого етапу кваліфікаційного оцінювання «Дослідження досьє та проведення співбесіди» в межах конкурсу на зайняття вакантних посад суддів Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду.

Відповідно до положень статті 87 Закону з метою сприяння Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності для цілей кваліфікаційного оцінювання утворюється Громадська рада доброчесності, яка, зокрема, надає Комісії інформацію щодо судді (кандидата на посаду судді), а за наявності відповідних підстав - висновок про невідповідність судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності.

Згідно з абзацом третім пункту 20 розділу III Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, затвердженого рішенням Комісії від 03 листопада 2016 року № 143/зп-16 (у редакції рішення Комісії від 13 лютого 2018 року № 20/зп-18) (далі – Положення), під час співбесіди обов'язковому обговоренню із суддею (кандидатом) підлягають дані щодо його відповідності критеріям професійної етики та доброчесності.

Підпунктом 4.10.1 пункту Регламент), передбачено, що інформація щодо судді (кандидата на посаду судді) або висновок про невідповідність судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності надається до Комісії Громадською радою доброчесності не пізніше ніж за 10 днів до визначеної Комісією дати засідання з проведення співбесіди стосовно такого судді (кандидата на посаду судді).

Громадською радою доброчесності у передбачений Регламентом строк 21 січня 2019 року надано Комісії висновок про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду Євсікова О.О. критеріям доброчесності та професійної етики, затверджений 21 січня 2019 року.

Підставами для такого висновку Громадська рада доброчесності вказала те, що Указом Президента України від 13 травня 2004 року кандидата призначено на посаду судді господарського суду міста Києва вперше. 15 квітня 2008 року Указом Президента України в межах п'ятирічного строку кандидата призначено на посаду судді Київського апеляційного господарського суду. Постановою Верховної Ради України від 17 березня 2011 року кандидата призначено на посаду судді Вищого господарського суду України.

На думку Громадської ради доброчесності, стрімке кар'єрне просування кандидата пов'язане в часі з перебуванням його теці, Фадеєвої Ніни Миколаївни, на посаді в органі суддівського самоврядування. Так, рішенням VII з'їзду суддів України від 03 листопада 2005 року Фадеєва Н.М. була обрана членом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. 30 березня 2006 року на організаційному засіданні Вищої кваліфікаційної комісії суддів України її обрано секретарем. Відповідно до розпорядження Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 21 вересня 2010 року Фадеєву Н. М. знову було призначено членом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Відповідно до законодавства, чинного на той час, Вища кваліфікаційна комісія суддів України давала висновок про можливість призначення на посаду судді апеляційного суду, а також рекомендувала суддю для обрання безстроково. Таким чином, роль Вищої кваліфікаційної комісії суддів України у визначенні кар'єри судді була значною.

Громадська рада доброчесності звернула увагу і на той факт, що відповідно до даних досьє кандидата Фадеєва Н.М. у 2010 році мала довіреність на представництво інтересів Януковича Віктора Федоровича. Також у 2010 році вона мала довіреність на представництво інтересів Колесніченка Вадима Васильовича (заступник голови фракції Партії регіонів у Верховній Раді України з 2014 року, який втік до Російської Федерації, де отримав громадянство і став членом партії «Родина», сприяв анексії Криму).

Ці зв'язки в умовах неформальних правил, які діяли під час президентства Віктора Януковича, на думку Громадської ради доброчесності, також очевидно надавали кандидату несправедливі переваги.

Громадська рада доброчесності зазначає, що викладене у будь-якого розумного спостерігача викликає обґрунтований сумнів у тому, що на різних етапах своєї кар'єри кандидат досягав успіхів винятково завдяки своїм професійним здібностям, не користуючись при цьому привілейованим становищем у зв'язку із перебуванням його тещі на посаді в органі суддівського самоврядування, відповідальному за вирішення питань суддівської кар'єри.

З цього питання кандидат пояснив, що дійсно перебуває в родинних зв'язках з Фадєєвою Ніною Миколаївною з 1991 року. Весь цей час підтримує з нею нормальні сімейні відносини і ставиться до неї як до людини, котра пройшла непростий професійний і життєвий шлях та викликає глибоку повагу. Обрання її з'їздом суддів та призначення Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини на вказану вище посаду, на його думку, є визнанням її професійних та людських якостей.

Кандидат зазначив, що під час вирішення Комісією питань, пов'язаних з його професійним просуванням, Фадєєва Н.М. у голосуванні як член Вищої кваліфікаційної комісії суддів України участі не брала.

Стосовно кар'єрного зростання кандидат вказав, що став суддею, будучи досить зрілою людиною та маючи дві вищі освіти і різноманітний досвід роботи не лише в судовій системі. Згодом здобув ще й третю вищу освіту. В трьох судових інстанціях працював нарівні з колегами, мав значне навантаження, розглядав складні справи, узагальнював судову практику тощо. Одним з підтверджень компетентності вважає хоча б те, що працюючи в суді першої інстанції, був обраний колегами головою колегії, що розглядала податкові спори. Надалі у Вищому господарському суді України двічі обирався суддею-спікером та заступником голови судової палати.

Стосовно діяльності тещі у 2010 році пояснив, що у 2009 році Фадєєва Н.М. пішла у відставку з посади судді. У 2010 році вона дійсно отримала низку довіреностей як представник в суді, зокрема від Януковича В.Ф. та Колесніченка В.В. Відзначив, що Фадєєва Н.М. - самостійна людина, з власним досвідом і переконаннями, цілком вільна у виборі діяльності після відставки, і йому не підзвітна, спільним побутом і взаємними правами та обов'язками вони не пов'язані.

У висновку Громадської ради доброчесності також зазначено, що кандидат на посаду судді допускав дії або бездіяльність, що призвело до розподілу справ у суді з порушенням принципу випадковості при використанні автоматизованої системи. Кандидат не реагував на відомі йому випадки недоброчесної або неетичної поведінки колег, покривав таку поведінку або відомі йому факти протиправної діяльності суддів, працівників суду, нехтуючи відповідальністю не лише за свою поведінку, а за діяльність системи правосуддя загалом.

Зокрема, Генеральна прокуратура України завершила досудове розслідування за підозрою колишнього голови Вищого господарського суду України Татькова В.І., його колишнього заступника Ємельянова А.С. та колишнього головного спеціаліста канцелярії управління документального забезпечення Вищого господарського суду України Катасонової Є.Б. у вчиненні злочинів проти правосуддя - втручання в діяльність судових органів та незаконне втручання в роботу автоматизованої системи документообігу суду, тобто у вчиненні злочинів, передбачених частиною другою статті 376, частиною другою статті 376-1 Кримінального кодексу України.

Кримінальне провадження почато за фактом здійснення вищими посадовими особами Вищого господарського суду України систематичних втручань в автоматизовану систему документообігу суду.

Слідством встановлено, що відповідно до рішення зборів суддів суду від 15 грудня 2010 року в порушення принципів роботи автоматизованої системи документообігу суду у суді було впроваджено 45 спеціалізацій суддів. При цьому значна кількість спеціалізацій мали штучний характер та фактично дублювалися. Штучне створення тотожних спеціалізацій суддів, у 23 з яких визначено лише одного суддю, дало можливість

керівництву Вищого господарського суду України здійснювати контроль за розподілом окремих судових справ (заяв) між суддями та призначати конкретного суддю фактично з розгляду визначеної справи (заяви). Це унеможливило участь інших суддів у розгляді таких справ і перешкодило таким чином належному виконанню ними своїх службових обов'язків, а також позбавило суб'єктів господарювання права на справедливий розгляд справи незалежним і безстороннім судом, установленим законом.

Кандидат пояснив, що рішенням зборів суддів Вищого господарського суду України від 15 грудня 2010 року дійсно була введена досить широка спеціалізація суддів.

Проте суддею цього суду він був обраний Постановою Верховної Ради України від 17 березня 2011 року №3152-УІ та зарахований на посаду наказом від 12 квітня 2011 року № 229-к.

Спеціалізації були йому визначені розпорядженням голови суду від 23 серпня 2011 року № 67-р, затвердженим рішенням зборів суддів від 13 листопада 2011 року № 10, а саме: спори з договорів оренди, лізингу; спори, що виникають з правовідносин у сфері цінних паперів; спори, що виникають з корпоративних відносин; спори, пов'язані з укладенням, виконанням, зміною та розірванням договорів. Вони не змінювались до 13 травня 2014 року. При цьому жодна з наведених спеціалізацій не була унікальною, тобто такою, що була закріплена виключно за ним одноособово. Кожну з названих спеціалізацій було закріплено ще щонайменше за двома суддями.

У висновку Громадської ради доброчесності також йдеться про те, що кандидата віднесено слідством до групи суддів Вищого господарського суду України, на яких здійснювався розподіл справ з порушенням порядку, встановленого законом. Зокрема, кандидат не лише отримував переваги від втручання в роботу автоматизованої системи документообігу суду, а й ігнорував факти можливого втручання в роботу автоматизованої системи документообігу в інших судах, коли про це зазначали сторони у справах, які розглядав кандидат. Наявна інформація з кримінального провадження дає обґрунтовані підстави вважати, що ним встановлені факти тривалого існування в Вищому господарському суді України негативної неформальної практики щодо організації розподілу справ. Така практика мала можливість утвердитися в Вищому господарському суді України лише за активної чи мовчазної згоди з нею суддів цього суду з нехтуванням принципу незалежності судді.

Водночас, Громадська рада доброчесності не виявила інформації, що кандидат вчиняв активні дії з метою недопущення чи припинення системного незаконного впливу на процеси розподілу справ, хоча це було б тією поведінкою, яка б відповідала етичним стандартам.

Кандидат пояснив, що критерії, за якими він віднесений слідством у кримінальній справі за звинуваченням Татькова В.І., Ємельянова А.С. та Касатонової Є.Б. до групи суддів, на яких здійснювався розподіл справ з порушенням порядку, встановленого законом, йому невідомі. З жодним процесуальним документом у кримінальній справі з цього питання його не знайомили. Він був допитаний у цій кримінальній справі як свідок. Але будь-яких питань щодо його спеціалізації чи розгляду якихось «особливих» справ у слідчого не було, а щодо конкретних справ питання стосувались співвідношення дат винесення процесуальних документів у цих справах і дат перебування його у відпустці.

Громадська рада доброчесності також зазначила, що кандидат не пояснив переконливо джерела походження ліквідного майна, витрат, отриманих благ і легальних доходів, що, на думку розсудливого спостерігача, викликає сумніви щодо достатності коштів для набуття такого майна, здійснення таких витрат та отримання благ.

Так, у декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2014 рік кандидат вказав дохід від відчуження нерухомого майна у розмірі 4 944 000 гривень. Згідно з даними досьє, у липні 2014 року кандидат здійснив відчуження будинку загальною площею 290,1 кв. м та земельної ділянки під ним площею 2 000 кв. м у селі Трипілля Обухівського району Київської області.

Згідно з даними досьє кандидат набув право власності на вказану земельну ділянку 14 липня 2004 року. Кандидат побудував вказаний будинок менше ніж за два роки. При цьому витрати на його будівництво мали б бути співмірними хоча б з половиною ціни його продажу у липні 2014 року, тобто близько 2,5 мільйонів гривень.

На момент придбання ділянки у власність кандидат був щойно призначений на посаду судді. До того він три роки обіймав посади в апараті Вищого господарського суду України. Очевидно, заробітної плати помічника судді, а згодом судді було недостатньо для придбання земельної ділянки та будівництва.

Кандидат пояснив, що у травні 2004 року він дійсно купив земельну ділянку площею 2000 кв. м у попереднього власника за 9260 гривень. Державний акт на цю ділянку виданий 14 липня 2004 року. На ділянці на момент покупки дійсно вже був фундамент будинку. Будинок загальною площею 290,1 кв. м та житловою площею 64,6 кв. м був збудований протягом 2004 - 2006 років і 23 червня 2006 року оформлений за ним на праві власності. Отже, з моменту фактичної покупки ділянки з фундаментом до оформлення права власності на будинок минуло навіть трохи більше двох років. Внутрішнє оздоблення будинку тривало ще щонайменше три роки, а території - ще довше.

Купівлю ділянки і призначення його суддею Указом Президента України від 13 травня 2004 року № 539/2004 кандидат вважає простим збігом не пов'язаних між собою подій у часі.

Окрім того, з 2006 до 2010 року він користувався на правах оренди ще й прилеглою земельною ділянкою площею 301 квадратний метр, котра у 2010 році була придбана у власність.

Таким чином, у 2014 році за трьома нотаріально посвідченими договорами він відчужив три об'єкти нерухомості з попередньою їх грошовою оцінкою та отриманням коштів на банківський рахунок.

Стосовно фінансування будівництва зазначив, що це був сімейний проект, в якому взяли участь його батьки і дружина, яка з 1998 року працює виключно в комерційних установах, а також її найближчі родичі. Також повідомив, що аналіз співвідношення його з дружиною статків і належного їм майна за останні чотири роки тричі перевірялися податковими органами. За результатами перевірок невідповідностей не встановлено.

У висновку Громадської ради доброчесності йдеться про те, що кандидат безпідставно не задекларував своєчасно своє майно, що є ліквідним активом. Так, у деклараціях особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, поданих за 2015 - 2017 роки, кандидат вказав, що з 31 січня 2011 року йому на праві користування належить автомобіль Mercedes-Benz ML 350 2010 року випуску, який є власністю його тещі Фадєєвої Н.М. Відомості про користування вказаним автомобілем не вказані суддею у деклараціях про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2013 та 2014 роки. Донька кандидата Євсікова В.О. 01 квітня 2014 року набула право власності на земельну ділянку площею 904 кв. м в селі Гореничі Києво-Святошинського району Київської області. Вартості земельної ділянки кандидат не декларує.

Кандидат пояснив, що у його деклараціях особи, уповноваженої на виконання функцій держави та місцевого самоврядування, за 2015, 2016 та 2017 роки дійсно зазначений автомобіль Mercedes-Benz 350 2010 року випуску, але з уточненням - «інше право користування - право керування». Це пов'язано з тим, що він внесений до свідоцтва про реєстрацію цього автомобіля у 2011 році як одна з осіб, які мають право саме керування, але не є співвласниками. Автомобіль належить на праві приватної власності його тещі Фадєєвій Н.М. Крім нього до свідоцтва внесений і чоловік тещі як особа з правом керування. Власниця автомобіля Фадєєва Н.М. постійно і безперервно володіє і користується ним з 2011 року, зокрема для поїздок на роботу та в інших особистих справах. Кандидат іноді керує цим автомобілем під час спільних поїздок містом з його власницею. Щодо декларацій за 2013 та 2014 роки, то порядок їх заповнення не передбачав

подання такої інформації, оскільки зазначеним автомобілем він не користувався і не користується, витрат на його експлуатацію та утримання не здійснював і не здійснює, оскільки має власний автомобіль.

Земельна ділянка площею 90 кв. м набута у власність на підставі рішення сільської ради від 17 грудня 2013 року та рішення сільської ради від 14 березня 2014 року. Будь-якої вартості земельної ділянки у цих рішеннях не зазначено.

Указані рішення прийняті на підставі, зокрема, статей 116, 118, 121, 122 Земельного кодексу України, що регулюють питання безоплатного надання громадянам у власність земельних ділянок.

У рішенні Громадської ради доброчесності також зазначено, що кандидат допускав порушення правил етики в особистому житті.

Зокрема, 02 серпня 2018 року щодо кандидата було складено протокол про вчинення адміністративного правопорушення за частиною п'ятою статті 122 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Кандидат пояснив, що дійсно був притягнутий до адміністративної відповідальності. На нього було накладено стягнення у вигляді штрафу. Кандидат зазначив, що сталося це через його неухважність, а тому постанову не оскаржив і сплатив штраф.

Згідно з пунктом 4 глави 6 розділу II Положення рішення про підтвердження здатності здійснювати правосуддя суддею (кандидатом на посаду судді) у відповідному суді ухвалюється у випадку отримання ним мінімально допустимих і більших балів за результатами іспиту, а також бала, більшого за 0, за результатами оцінювання критеріїв особистої компетентності, соціальної компетентності, професійної етики та доброчесності.

Дослідивши висновок Громадської ради доброчесності, пояснення кандидата та додані до них документи, Комісія не вбачає підстав для оцінювання кандидата за критеріями професійної етики та доброчесності у 0 балів та дійшла висновку, що Євсіков О.О. підтвердив здатність здійснювати правосуддя у Касаційному господарському суді у складі Верховного Суду.

Відповідно до підпункту 4.10.8 пункту 4.10 Регламенту за результатами співбесіди Комісія у складі колегії ухвалює рішення про підтвердження або непідтвердження здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді. Рішення про підтвердження здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді набирає чинності з дня ухвалення цього рішення у разі, якщо воно буде підтримане не менше ніж одинадцятьма членами Комісії згідно з абзацом другим частини першої статті 88 Закону.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 88, 93, 101 Закону, Положенням та Регламентом, Комісія

вирішила:

визнати Євсікова Олексія Олександровича таким, що підтвердив здатність здійснювати правосуддя у Касаційному господарському суді у складі Верховного Суду.

Рішення набирає чинності відповідно до абзацу третього підпункту 4.10.8 пункту 4.10 розділу IV Регламенту.

Головуючий

В.Є. Устименко

Члени Комісії:

П.С. Луцюк

Т.С. Шилова